

S. Andreas – 17de zondag door het jaar – 26 juli 2020

Levenswijsheid

Eerste lezing: *Uit het eerste boek der Koningen.*

Inleiding: *Hoe rijk en machtig hij ook was, koning Salomo was daarin niet echt geïnteresseerd. Voor hem was wijsheid belangrijk, zodat hij met verantwoord beleid als een goede koning zijn volk van dienst kon zijn. Daar gaat deze eerste lezing over. Luister:*

“De Heer verscheen 's nachts in een droom aan Salomo en zei: ‘Vraag wat je wilt, Ik zal het je geven?’ Salomo antwoordde: ‘Heer mijn God, U hebt mij tot koning verheven als opvolger van mijn vader David; ik ben jong en weet nog niet wat ik doen of laten moet. Mag ik U vragen om wijsheid, zodat ik recht kan spreken voor uw volk en onderscheid kan maken tussen goed en kwaad. Want wie is in staat recht te spreken voor dit grote volk van U?’

Dat Salomo dit vroeg beviel de Heer; daarom zei Hij tegen hem: ‘Omdat jij juist dit gevraagd hebt en geen lang leven, geen rijkdom en niet de dood van je vijanden, maar alleen inzicht om recht te kunnen spreken, daarom voldoe Ik aan je verzoek. Ik geef je een geest zo vol wijsheid en inzicht, dat er niemand voor jou was en niemand na jou zal komen die jou evenaart.’”

Inleiding

In de lezingen vandaag gaat het om de vraag: Waar gaat het om in een mensenleven? Wat is van wezenlijk belang? Niet wat ikke, ikke, ikke wil, maar wat God met mij voorheeft, daar gaat het om. Toen God in de eerste lezing in een droom aan koning Salomo vroeg wat Hij voor hem kon doen, vroeg Salomo: Geef mij uw wijsheid, om onderscheid te kunnen maken tussen goed en kwaad. Zou die wijsheid, waar Salomo om vraagt, ook niet de kostbare schat in de akker, of de kostbare parel, zijn voor ieder van ons, waar Jezus over spreekt in het evangelie?

Overweging

Toen God de wereld schiep, stond Vrouwe Wijsheid naast zijn troon om Hem raad te geven en in het oor te fluisteren. Deze eenvoudige voorstelling van hoe de schepping gebeurde staat opgeschreven in het boek Wijsheid: God schiep hemel en aarde, en alles wat op aarde leeft, maar Vrouwe Wijsheid staat naast zijn troon, om Hem advies te geven en aanwijzingen. Koning Salomo bidt om die wijsheid: ‘God’ (zegt hij) ‘stuur haar naar beneden, naar mij, ik heb haar nodig om mijn taak als koning goed te kunnen vervullen’. En waarom zou ook ik niet kunnen/ mogen bidden om diezelfde wijsheid: ‘God, stuur haar naar mij hier beneden, zodat ook ik in mijn leven steeds goede keuzes maak.’

Het evangelie spreekt over de schat in de akker, over een kostbare parel, die ik ten koste van alles moet zien te bemachtigen. Ik kan daar niets anders bij bedenken dan de wijsheid van God, waar Salomo om bidt.

Nu naar mijzelf, naar ons. Ik ben de laatste jaren meer en meer geboeid geraakt door de kinderlijk eenvoudige voorstelling van God, die de wereld schept, en naast Hem Vrouwe Wijsheid, die Hem advies geeft bij zijn scheppingswerk. God had ook een plan met mij, denk ik, toen Hij mij op de wereld zette, en dat plan is: mijn roeping, mijn bestemming. Het is mijn levensopdracht om mijn talenten in te zetten voor zijn schepping, en haar mooier te maken en haar zó door te geven aan de generatie na mij. Ik vraag daarom ook, zoals Salomo, aan God: stuur mij jouw Wijsheid, die mij in het oor fluistert, elke dag opnieuw. Want ik verlang ernaar te beantwoorden aan de bestemming die mij is toebedacht in mijn leven. En zo heeft elke mens een levensopdracht: Om al zijn talenten in te zetten om te beantwoorden aan de bestemming die hem/haar door God is toebedacht in zijn/haar leven.

Beste mensen, dat is wat ik lees in de lezingen van deze zondag. De vraag is nu: Hoe vertaal ik die boodschap naar de actualiteit, waarin we leven vandaag, waarin een dodelijk virus, wereldwijd, veel slachtoffers maakt en veel leed veroorzaakt, hele samenlevingen ontwricht?

Hoe versta ik wat er gebeurt? Zou het God zijn, die kwaad is op de mensen, vanwege hun bandeloos en pervers gedrag? Zou het God zijn, die deze virus de wereld in stuurt om de mensen tot de orde te roepen? Sommigen, zelfs kerkleiders, durven dit te verkondigen, maar het is niet mijn geloof. Voor mij is God een lieve God, geen onbarmhartige en benepen superieur, die de indruk wekt dat mensen, als ze niet willen luisteren, maar moeten voelen. Het virus is geen straf van God.

Maar wat is het dan wel? Zou het niet veeleer zó zijn, dat wij mensen niet verstandig, niet wijs, (dus niet zoals God het bedoelde) zijn omgegaan met de schepping, zodat zij nu steunt en kreunt onder wat wij haar aandoen? Zou het niet zó zijn dat het coronavirus, en de snelle verspreiding ervan, wereldwijd, juist het gevolg is van het grof omgaan met Moeder Aarde? Zou het niet te maken hebben met ons onmatig consumptiegedrag? En met de (zoals iemand zei) ‘tomeloze reislust van de rijkere wereldburger, die zich ten koste van de natuur het recht toe-eigent met miljoenen tegelijk per dag over de wereld te vliegen?’

Ja, in die richting gaan mijn gedachten over wat er vandaag gebeurt. ‘De coronacrisis hebben wij nodig om pas op de plaats te maken, om na te denken, om verder te komen vanuit het bewustzijn dat we op een doodlopend pad zitten. Professor Jan Rotmans van de Erasmus Universiteit van Rotterdam zegt± ‘We zijn hardleers in ons gedrag; er is een ‘reset’ nodig’; hij ziet daarom deze crisis als een ‘blessing in disguise’, een teken aan de wand, een vingerwijzing om nieuwe wegen te gaan. Onze relatie tot de natuur en met alles wat leeft moet opnieuw doordacht worden; we kunnen/mogen niet zomaar weer terug naar

normaal (het normaal van vóór de crisis), alsof er niets gebeurd is, alsof wij niets geleerd hebben van de coronacrisis.

De gedwongen maandenlange ‘lockdown’ deed veel pijn, dat is zeker waar, dat hebben velen aan de lijve ondervonden. Maar de lockdown heeft ons ook duidelijk gemaakt, dat wij door ons gedrag de natuur overvraagd hebben. Wij zagen de lucht weer helder en schoon worden, wij zagen vogeltjes en vlinders weer terugkomen, de natuur begon zich te herstellen, wij voelden de weldaad van de stilte, wij hebben mogen ervaren, hoe belangrijk het is om naar elkaar om te zien, voor elkaar te zorgen. Wij worden uitgenodigd om pas op de plaats te maken. Zitten in die gedachten misschien vingerwijzingen voor een ander leefgedrag, een ander reisgedrag, een ander consumptiegedrag? Wij zien uit (natuurlijk) naar een afdoend vaccin tegen die virus, maar laten we vooral ook bedenken, dat een andere, matige, meer sobere levensstijl minstens zo’n adequaat medicijn is.

Het is juist hier, en nu ben ik weer bij de boodschap van de lezingen van vandaag, het is juist hier waar wij persoonlijk op in kunnen zetten, wat binnen ons handbereik is. “God, geef ons de wijsheid om te leren van wat ons is overkomen, geef ons de wijsheid om het goede te kiezen,en de kracht om ervoor te gaan”. Amen.